

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΙΜΕΡΩΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση Κορνάρου 1 & Ερμού
Ταχ. Κώδικας : 10563
Τηλέφωνο 210 328 6201 ή 6203
Ι

ΠΡΟΣ : ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ &
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 13/03/2018

Αριθ. Πρωτ. : 29109 - 13/03/2018

ΘΕΜΑ: Ερώτηση με Α.Π. 3660/20-2-2018 του Βουλευτή Β' Πειραιώς κ. Ι. Λαγού με θέμα:
«Χάνουμε και από τις εισαγωγές και από τις εξαγωγές»

Σε απάντηση του ανωτέρου σχετικού σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Η ανοδική πορεία του όγκου των εμπορικών συναλλαγών της Ελλάδας με τους εμπορικούς της εταίρους των τελευταίων ετών οφείλεται τόσο στην αύξηση των εξαγωγών όσο και στην αύξηση των εισαγωγών. Ήτοι, οι εξαγωγές αυξήθηκαν από 25,8 δις. εκατ. ευρώ το 2015 στα 28,8 δις. εκατ. ευρώ το 2017, ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν από 43,6 δις. εκατ. ευρώ στα 50,3 εκατ. ευρώ κατά την περίοδο αναφοράς (πίνακας 1).

Πίνακας 1

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (αξία σε ευρώ)			
	2015	2016	2017
Εξαγωγές	25.824.862.674	25.463.528.738	28.831.997.773
%Δ - Μεταβολή έναντι προηγούμενης περιόδου	-4,77%	-1,40%	13,23%
Εισαγωγές	43.602.287.805	44.190.452.338	50.258.365.207
%Δ - Μεταβολή έναντι προηγούμενης περιόδου	-9,78%	1,35%	13,73%
Εμπορικό ισοζύγιο	-17.777.425.131	-18.726.923.600	-21.426.367.434
%Δ - Μεταβολή έναντι προηγούμενης περιόδου	-9,78%	1,35%	13,73%

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης, Επεξεργασία των στατιστικών στοιχείων από τη Διεύθυνση Εξαγωγικής Πολιτικής & Παρακολούθησης Διμερών Οικονομικών Σχέσεων, της Γενικής Διεύθυνσης Διεθνούς Οικονομικής και Εμπορικής Πολιτικής.

Η μεγαλύτερη μέση ετήσια αύξηση των εισαγωγών (4,7%), σε σχέση με αυτήν των εξαγωγών (3,7%) την περίοδο 2015 – 2017¹, οφείλεται στην εξάρτηση της ελληνικής οικονομίας από εισαγωγές καυσίμων²,

¹ Η μέση ετήσια αύξηση τόσο των εισαγωγών όσο και των εξαγωγών έχει υπολογιστεί με το μέσο γεωμετρικό όρο.

χημικών προϊόντων και μηχανημάτων. Σημειωτέον ότι, οι καθαρές εξαγωγές των τριών αυτών προϊόντων ως προς το συνολικό έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου ανήλθε κατά μέσο όρο στο 45,1% την περίοδο αναφοράς. Όμως, οι επιδόσεις των εξαγωγών ελληνικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές είχαν ως αποτέλεσμα η μέση ροπή των εξαγωγών ή «εξωστρέφεια» (εξαγωγές ως προς το ΑΕΠ) να ανέλθει στο 15,0% την περίοδο 2015-2016, ενώ το 2017 αυξήθηκε στο 16,2%. Η εν λόγω αύξηση συνέβαλλε στην άνοδο της συμβολής των εξαγωγών στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας το 2017 (Το ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας το 2017 σε σχέση με το 2016 αυξήθηκε κατά 2,0% και 1,4% σε τρέχουσες και σταθερές τιμές)³. Παράλληλα, η συμβολή αυτή ήταν μεγαλύτερη σε σχέση με άλλα μακροοικονομικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας. Επίσης, οι επιδόσεις των εξαγωγών την περίοδο αναφοράς συνέβαλα και στη βελτίωση του δείκτη κάλυψης των εισαγωγών από τις εξαγωγές ελληνικών προϊόντων. Παράδειγμα, ο δείκτης κάλυψης των εισαγωγών βιομηχανικών προϊόντων από τις αντίστοιχες εξαγωγές αυξήθηκε στο 48,1% το 2017, έναντι 47,3% το 2016, ενώ αυτός των καυσίμων από 70,9% που ήταν το 2016 διαμορφώθηκε στο 73,4% το 2017. Όσον αφορά τις εξαγωγές προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής, τα οποία αποτελούνται από τις μονοψήφιες κατηγορίες της Τυποποιημένης Ταξινόμησης του Διεθνούς Εμπορίου (ΤΤΔΕ) και οι οποίες είναι:

- τρόφιμα και ζώα ζωντανά (0)
- ποτά και καπνός (1)
- πρώτες ύλες μη edώδιμες εκτός από καύσιμα (2)
- λάδια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης (4)

θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι ανωτέρω κατηγορίες κατέλαβαν το 23,7% επί του συνόλου των εξαγωγών το 2017, σε σχέση με το 26,1% και 24,1% το 2016 και 2015 αντίστοιχα. Παράλληλα, ο δείκτης κάλυψης των εισαγωγών για τις πιο πάνω κατηγορίες 0, 1 και 4 από τις αντίστοιχες κατηγορίες των εξαγωγών ανήλθε στο 86,3% το 2017, έναντι 92,0% το 2016. Ενώ, για την κατηγορία 4 και μόνο, ο δείκτης κάλυψης υπερέβη τη μονάδα με τις ανάλογες θετικές συναλλαγματικές εισπράξεις στο εμπορικό ισοζύγιο της χώρας. Ήτοι, οι εξαγωγές των πρώτων υλών ανήλθαν στα 1.279,6 εκατ. ευρώ το 2017, έναντι 1.206,2 εκατ. ευρώ των αντίστοιχων εισαγωγών (πίνακας 2).

Όσον αφορά τις καθαρές εξαγωγές πρωτογενούς παραγωγής προϊόντων ως προς το συνολικό έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου την περίοδο 2015-2017, αυτές ήταν της τάξεως του -3,3%. Το αποτέλεσμα αυτό είναι αρκετά χαμηλό όπως και αντανακλάται από το δείκτη κάλυψης των εισαγωγών αυτών των προϊόντων ως προς τις αντίστοιχες εξαγωγές. Δηλαδή, ο εν λόγω δείκτης οδεύει αφενός να εξαλείψει τα οποιαδήποτε μειονεκτήματα σε βάρος των εξαγωγών προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής αφετέρου να ισοσκελίσει στο εμπορικό ισοζύγιο για τις ανωτέρω τέσσερις κατηγορίες.

Πίνακας 2

² Σημειωτέον ότι, το μερίδιο της ενεργειακής κατανάλωσης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (οδηγία 2009/28/ΕΚ) στην Ελλάδα διαμορφώθηκε στο 15,4% το 2015 από 13,5% το 2012. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 28, το μερίδιο της ενεργειακής κατανάλωσης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στο σύνολο της ενεργειακής κατανάλωσης των 28 ήταν 16,5% το 2015. Η κατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην Ελλάδα σύμφωνα με την πιο πάνω οδηγία αλλά και με το νόμο 3851/2010 θα πρέπει να φθάσει το 18,0% έως το 2020. Η επίτευξη αυτού το στόχου ο οποίος είναι μέσα στα όρια του εφικτού, αφενός θα μειώσει την εξάρτηση της ελληνικής οικονομίας από εισαγωγές καυσίμων, αφετέρου θα περιορίσει κατά πολύ το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο της χώρας, ενώ συνάμα θα βελτιώσει και την ανταγωνιστική θέση της χώρας στην παγκόσμια αγορά με τις αντίστοιχες συναλλαγματικές εισπράξεις από τις εξαγωγές αγαθών στο εμπορικό ισοζύγιο.

³ Ελληνική Στατιστική Αρχή, Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί Μάρτιος 5 2018

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΚΑΤΑ ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΑ, ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ, ΚΑΥΣΙΜΑ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ (αξία σε ευρώ)						
%Δ Ποσοστιαία μεταβολή έναντι προηγούμενης περιόδου	2015	%Δ	2016	%Δ	2017	%Δ
ΕΞΑΓΩΓΕΣ						
Αγροτικά (0+1+4)	5.212,4	12,9%	5.629,2	8,0%	5.547,9	-1,4%
Πρώτες ύλες (2)	1.017,5	-0,4%	1.013,9	-0,4%	1.279,6	26,2%
Καύσιμα (3)	7.545,1	-26,4%	6.896,7	-8,6%	8.967,9	30,0%
Βιομηχανικά (5+6+7,...+9)	11.498,2	6,6%	11.491,4	-0,1%	12.556,4	9,3%
1. Σύνολο (χωρίς τα πλοία)	25.273,2	-5,3%	25.031,2	-1,0%	28.351,8	13,3%
2. Εξαγωγές πλοίων	155,1	20,2%	119,7	-22,8%	111,7	-6,7%
3. Εξαγωγές προς την Ε.Ε. που δεν έχουν ταξινομηθεί σε κατηγορίες προϊόντων (Intra-adjustment)	396,5	31,7%	312,6	-21,2%	368,5	17,9%
Σύνολο Εξαγωγών (1+2+3)	25.824,8	-4,8%	25.463,5	-1,4%	28.832,0	13,2%
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ						
Αγροτικά (0+1+4)	5.800,1	-0,5%	6.119,5	5,5%	6.425,6	5,0%
Πρώτες ύλες (2)	1.072,4	-7,9%	1.059,5	-1,2%	1.206,2	13,8%
Καύσιμα (3)	11.343,9	-30,4%	9.728,5	-14,2%	12.213,4	25,5%
Βιομηχανικά (5+6+7,...+9)	22.813,0	2,4%	24.278,0	6,4%	26.091,7	7,5%
1. Σύνολο (χωρίς τα πλοία)	41.029,4	-10,0%	41.185,5	0,4%	45.936,9	11,5%
2. Εισαγωγές πλοίων	1.605,3	-13,6%	1.941,4	20,9%	3.089,7	59,1%
3. Εισαγωγές από την Ε.Ε. που δεν έχουν ταξινομηθεί σε κατηγορίες προϊόντων (Intra-adjustment)	967,6	8,1%	1.063,6	9,9%	1.231,7	15,8%
Σύνολο εισαγωγών (1+2+3)	43.602,3	-9,8%	44.190,5	1,3%	50.258,3	13,7%
0 Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	7. Μηχανήματα και υλικό μεταφορών					
1 Ποτά και Καπνός	8. Διάφορα βιομηχανικά είδη					
2 Πρώτες ύλες μη εδωδμες εκτός από καύσιμα	9. Συναλλαγές μη ταξινομημένες					
3 Ορυκτά καύσιμα λιπαντικά κλπ.						

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης. Επεξεργασία των στατιστικών στοιχείων από τη Διεύθυνση Εξαγωγικής Πολιτικής & Παρακολούθησης Διμερών Οικονομικών Σχέσεων, της Γενικής Διεύθυνσης Διεθνούς Οικονομικής και Εμπορικής Πολιτικής.

Επίσης θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο βαθμός εξαγωγιμότητας των εξαγωγών αγροτικών προϊόντων (εξαγωγές ως προς την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του πρωτογενούς τομέα πριν φόρου μείων επιδοτήσεων) ανήλθε στο 91,2% το 2016, σε σχέση με το 81,6% το 2015, ενώ για το 2017 σύμφωνα με εκτιμήσεις θα είναι της τάξεως του 87,7%. Το αποτέλεσμα αυτό σε σχέση με τα όσα έχουμε αναφέρει πιο πάνω επιβεβαιώνει το μέγεθος της παραγωγής αγροτικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα, καθώς και το μερίδιο συμμετοχής τους στο σύνολο των εξαγωγών της Ελλάδας. Ως εκ τούτου και το βαθμό διείσδυσης αυτών των προϊόντων με προορισμό τις διεθνείς αγορές. Επίσης, αύξηση παρουσίασε και ο βαθμός εξαγωγιμότητας του βιομηχανικού τομέα ο οποίος ανήλθε στο 47,5% το 2016, σε σχέση με το 47,2% το 2015.

Οι οικονομικές πολιτικές εξωτερικού εμπορίου σε συνάρτηση με τα όσα αναφέραμε πιο πάνω που εφαρμόζονται από το Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης έχουν σκοπό (άμεσο ή/και έμμεσο):

Πρώτον, την ανάπτυξη της εγχώριας παραγωγής προϊόντων με προσανατολισμό τις διεθνείς αγορές στο μέγιστο των δυνατοτήτων της,

Δεύτερον τον περιορισμό της εξάρτησης εισαγόμενων προϊόντων από την ελληνική αγορά και συνάμα τη μεγιστοποίηση του βαθμού διείσδυσης των εξαγωγών «εξωστρέφεια».

Τρίτον την διαφοροποίηση της εξαγωγικής δραστηριότητας των ελληνικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές σε οριζόντια ή/και κάθετη μορφή⁴ η οποία θα φέρει και τα ανάλογα επιθυμητά αποτελέσματα στον τομέα των εμπορικών συναλλαγών της Ελλάδας.

Σημειωτέον ότι, οι πολιτικές αυτές δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα του εξωτερικού εμπορίου ως προς την ανάπτυξη της παραγωγής εγχώριων προϊόντων με προσανατολισμό και προοπτικές αυξημένης διείσδυσης «εξωστρέφειας» στις διεθνείς αγορές.

Για τον πιο πάνω σκοπό τα μέτρα που έχουν ληφθεί από το Υπουργείο Οικονομίας και ανάπτυξης για τον

⁴ Στην περίπτωση της οριζόντιας διαφοροποίησης (horizontal diversification) η σύνθεση των προϊόντων προς εξαγωγή αποτελείται από νέα προϊόντα προερχόμενα από τον ίδιο τομέα ή κλάδο. Η κάθετη διαφοροποίηση των προϊόντων προς εξαγωγή (vertical diversification) προκύπτει από τη μετακίνηση των προϊόντων μεταξύ τομέων και κλάδων. Η μετακίνηση αυτή θα λαμβάνει μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία από την αναμενόμενη και ως εκ τούτου θα έχει και τα ανάλογα θετικά αποτελέσματα στην εγχώρια παραγωγή.

τομέα εξωτερικού εμπορίου (με σκοπό την αύξηση της εγχώριας παραγωγής) περιλαμβάνουν όλες τις χώρες της παγκόσμιας οικονομίας. Τα μέτρα αυτά στοχεύουν αφενός στην αύξηση του βαθμού εξαγωγικής διείσδυσης των ελληνικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές και αφετέρου στη μείωση σε μεγαλύτερο βαθμό του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου από την ήδη υφιστάμενη πορεία του, ώστε να επιτευχθεί στο μέγιστο η μεγαλύτερη συμβολή των εξαγωγικών δραστηριοτήτων στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Συγκεκριμένα το Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης ανέλαβε την πρωτοβουλία και ήδη έχει εκπονήσει να εφαρμοστεί «Σχεδίου Δράσης για την Προώθηση των Εξαγωγών», σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών και την Ελληνική Εταιρία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε. (Enterprise Greece), Στο εν λόγω σχέδιο δράσης, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε τρεις βασικούς στρατηγικούς στόχους εξαγωγικής πολιτικής, οι οποίοι είναι:

1. Η ενίσχυση της γνώσης και πληροφόρησης που τίθεται στη διάθεση τόσο των εξαγωγέων όσο και των διαμορφωτών πολιτικής σε σχέση με το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον της εξαγωγικής δραστηριότητας.
2. Η ενδυνάμωση των δομών και λειτουργιών της Οικονομικής Διπλωματίας, ως βασικού μηχανισμού διείσδυσης στις αγορές του εξωτερικού.
3. Η διαμόρφωση ενός αποτελεσματικού συστήματος διοίκησης, με έμφαση στην ανάπτυξη συνεργειών για την προώθηση της εξωστρέφειας μεταξύ των εμπλεκόμενων κρατικών ή και ιδιωτικών φορέων.

Το ζητούμενο μέσα από τους ανωτέρω στόχους δεν είναι μόνο η αύξηση της εγχώριας παραγωγής προϊόντων με προσανατολισμό τις διεθνείς αγορές «εξωστρέφειας» αλλά και η μεγιστοποίηση των επιδόσεων στα αποτελέσματα των εργασιών που παράγουν οι Υπηρεσίες. Επίσης, η ελαχιστοποίηση των δυσλειτουργιών που έχουν ως αποτέλεσμα να αυξάνουν τόσο το χρόνο όσο και το κόστος των εργασιών των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών στις διαδικασίες ανάπτυξης και προώθησης των εξαγωγικών δραστηριοτήτων. Για τους λόγους αυτούς προτείνονται συγκεκριμένες δράσεις προτεραιότητας, οι οποίες έχουν επιλεγεί με βασικά κριτήρια την ανταπόκριση σε χρόνιες και επανειλημμένα διαπιστωμένες ανάγκες και αδυναμίες αλλά και την ωριμότητα ως προς τη δυνατότητα υλοποίησής τους, δηλαδή:

- Δημιουργία πληροφοριακού συστήματος & διαδικτυακής πύλης εξωστρέφειας
- Αναβάθμιση υπηρεσιών **Helpdesk**
- Προδιαγραφές για προγράμματα κατάρτισης σε θέματα εξωστρέφειας
- Ενδυνάμωση των δομών λειτουργιών της Οικονομικής Διπλωματίας
- Εκπόνηση οδηγιών επιχειρηματικότητας
- Αναβάθμιση λειτουργίας γραφείων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων (Ο.Ε.Υ.)
- Διαμόρφωση ενός αποτελεσματικού Συστήματος Διοίκησης, με έμφαση στην ανάπτυξη συνεργειών για την προώθηση της εξωστρέφειας και συγκεκριμένα:
 1. Ομάδα παρακολούθησης του συστήματος ενισχύσεων της εξωστρέφειας. Ο ευρύτερος στόχος αυτής της ομάδας θα είναι η αξιοποίηση όλων των υφισταμένων δομών και εργαλείων για την ενίσχυση της εξωστρέφειας (τραπεζικός τομέας, ΟΑΕΠ, επιμελητήρια, σύνδεσμοι, επιχειρησιακά προγράμματα κλπ.)
 2. Ομάδα προγραμματισμού και αξιολόγησης δράσεων εξωστρέφειας. Ο στόχος αυτής της ομάδας θα είναι η ανάπτυξη ενός πλαισίου συνεργασίας μεταξύ των φορέων χρηματοδότησης και των φορέων υλοποίησης δράσεων προβολής και προώθησης των ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων ώστε να μεγιστοποιείται η αποτελεσματικότητα των διαθέσιμων πόρων.
 3. Σύστημα διαχείρισης κρίσεων για την άμεση ανταπόκριση δυσμενών συνθηκών εξαγωγικής δραστηριότητας.

Ο Γενικός Γραμματέας

Η. Ξανθάκος

**Εσωτερική διανομή:
-Δ/ση ΕΠΠΔΟΣ**